

УДК 725.4:69.059.3

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕР'ЄРІВ ПРИМІЩЕНЬ АРТ-КЛАСТЕРІВ

КОСЕНКО Данило, ГОРДІЄНКО Яна

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
danylo.kosenko@gmail.com

Розглянуто передумови та історію появи типології арт-кластерів. Уточнено функціональні особливості приміщень арт-кластерів, особливості перетворення існуючих промислових приміщень на арт-кластери.

Ключові слова: арт-кластер, творче об'єднання, ревіталізація, дизайн інтер'єру.

ВСТУП

На рівні із будь якими елементами міста важливу складову займають заклади культури та дозвілля, до яких відносяться арт-кластери. Такі заклади грають роль місць осередків гуртування творчих, креативних людей, що спонукає їх всебічний розвиток. Формування комфортної атмосфери інтер'єру сприяє такому процесу.

Актуальність обраної теми полягає у тому, що створення арт-кластерів необхідне для покращення становища креативної індустрії міста та підтримки творчих людей, а також залучення старих промислових будівель у повсякденне життя та їх ревіталізація.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження обрано вивчення та дослідження методів формування простору інтер'єрів арт-кластерів, практичного світового та вітчизняного досвіду ревіталізації колишніх промислових будівель та перетворення їх у арт-кластери, можливості перетворення занедбаних промислових об'єктів у громадські будівлі.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Завдяки розвитку науково-інженерної діяльності людства та швидких темпів технічного прогресу старі промислові споруди, які ще 40 років назад вважались продуктом сучасних технологій, зараз нерідко покинуті та втратили свою необхідність.

Внаслідок інтенсивного розвитку великих міст, їх історичні частини, що колись складали все місто загалом, сьогодні перетворюються на «центри міст» із переважно робочою та діловою функцією. Тому промислово-складські зони, які історично сформувалися у системі міста, унаслідок розбудови опинилися у межах центральних районів, які прийнято називати «історичне місто».

Такі комплекси будівель мають ряд позитивних особливостей: вільні земельні ділянки і фонд забудови, просторі приміщення, естетичні якості, розвинені інженерні комунікації, незвичайний індустріальний ландшафт,

переваги розташування, транспортна доступність, особлива планувальна структура [1].

Завдяки ряду позитивних чинників, якими відрізняються старі промислові будівлі, виникає логічне вирішення їх подальшого використання, яке полягає у наділенні їх новими функціями та ревіталізації. Так наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття з'являється тип простору під назвою «арт-кластер». Ще у 1940-х роках в Мангеттені вперше було переосмислено старі споруди та перетворено на громадські об'єкти, що мали назву «лофт» та заклали ідейні засади подальшої появи арт-кластерів.

Отже, саме в Мангеттені народився арт-кластер – лофт, простір з одночасним поєднанням мистецьких і бізнес-функцій, де поєднувались виставкові простори, театральні зони, аудиторії для семінарів і бізнес-тренінгів, шоурум тощо, і при цьому кластер функціонує як цілісний заклад, де кожна складова працює на спільну ідею і є частиною однієї структурної організації [2].

Зважаючи на новизну та малу досліджуваність та варіативність функціональних процесів, що може включати в себе поняття «арт-кластер», пропонується відносити даний тип будівель до клубних приміщень або культурно-видовищних споруд та закладів дозвілля. Також арт-кластер може включати в себе ознаки офісних та видовищних будівель.

Арт (творчі) кластери – це умовне або територіальне об'єднання творчих організацій, команд або особистостей, що є функціональним творчим осередком для творців та споживачів творчого продукту, що позитивно впливає на загальний культурний ландшафт міста та спільноти.

Арт-кластери можуть поєднувати у собі такі функції: житлова, ділова, комерційна, культурно-дозвіллева, музейно-виставкова, адміністративна та освітня функції.

У книзі «Креативне містотворення» Ч. Лендрі описує поняття арт-кластерів таким чином: «Кластери – творчі підприємства, що знаходяться в тісному сусідстві один з одним, але й забезпечують умови для соціального та суспільного розвитку території. Значно полегшують створення творчих кластерів такі фактори, як наявність недорогих будівель, що потребують ремонту, близькість державних дослідницьких інститутів та великих університетів, високий відсоток інженерів, учених чи культурних пов'язаних людей серед місцевого населення та доступність інвестиційного капіталу.»[3].

Розглядаючи особливості формування естетичних якостей арт-кластерів, І. Антоненко зазначає: «Визначальним композиційним фактором, що впливає на дизайнерські рішення проектів адаптації, є історична архітектурна основа, а також її співвідношення з новим функціональним наповненням. У зв'язку з цим виникає необхідність структурування існуючих індустріальних об'єктів по композиційним ознаками.» [4].

Для ревіталізації та зміни функції під арт-кластери краще не використовувати будівлі, на базі яких розміщувались підприємства, що не підлягають зміні функції (чорна металургія, кольорова металургія, хімічна і нафтохімічна промисловість, газова промисловість, машинобудування, електронна, радіотехнічна і приладобудівна промисловість, целюлозно-паперова промисловість, деревообробна промисловість, будівельна індустрія,

текстильна промисловість), оскільки такі підприємства мають велику територію ділянки та розміщуються за межами міста, що не буде зручним для подальшого користування. Також не підійдуть підприємства з великим одноповерховим корпусом, в який входить велика кількість супутніх будівель на ділянці та складною системою під'їздів [5].

Більш вдалим буде провести реконструкцію три-п'ятиповерхової або зі змінною поверховістю будівлі з можливістю перепланування. За цією схемою і на основі аналізу існуючого досвіду створення арт-кластерів в різних країнах світу можна стверджувати, що найбільш придатними є підприємства легкої та харчової промисловості, хоча придатними є заклади побутового обслуговування і торговельно-складські будівлі [5].

ВИСНОВКИ

Арт-кластери розглядаються в контексті концепції «креативної економіки». Основними функціями у приміщеннях арт-кластерів є комерційна, дозвілєва, культурно-освітня, житлова. Арт-кластери найчастіше створюються в процесі ревіталізації промислових будівель.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ковальська Г. Л. Проблеми ревіталізації промислових об'єктів в історичній зоні міста. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ, 2019. Вип. 54. С. 373–382.
2. Івашко О. Д. Арт-кластери як новий тип багатофункціональних комплексів : причини виникнення і визначальні ознаки. *Архітектурний вісник КНУБА*. Київ, 2017. Вип. 13. С. 289–298.
3. Лендрі Ч. Креативне містотворення. Харків : Фоліо, 2020. 252 с.
4. Антоненко І. В. Естетичні особливості українських промислових об'єктів адаптації під арт-кластери. *Science and education: problems, prospects and innovations : proceedings of VII Intl. sc. and pract. Conf.*, Kyoto, Japan, 1-3 April, 2021. Kyoto, 2021. P. 229–239.
5. Івашко О. Д. Обґрунтування можливості ревіталізації непрацюючих підприємств під нову функцію (на прикладі колишнього пивоварного заводу Ріхерта на вул. Фрунзе, 35). *Архітектурний вісник КНУБА*. Київ, 2018. Вип. 14–15. С. 479–489.

KOSENKO D., GORDIENKO Ya.

FEATURES OF INTERIORS OF ART-CLUSTERS

The preconditions and history of the typology of art-clusters are considered. Functional features of the premises of art clusters and transformation of existing industrial premises into art clusters are specified.

Key words: art cluster, creative association, revitalization, interior design.